קושי סמוך ללידה רחמנא טהריה? אמר רב פפי *הגה מעת לעת דרבנן רב פפא אמר מידי הוא טעמא אלא משום דראשה כבד עליה ואבריה כבדין עליה, הכא נמי ראשה ואבריה כבדין עליה. בעא מיניה רבי ירמיה מרבי זירא ראתה ואח"כ הוכר עוברה מהו: כיון דבעידנא דחזאי לא הוכר עוברה מטמא או דלמא כיון דסמוך לה חזאי לא מטמא: א"ל מידי הוא טעמא אלא משום דראשה כבד עליה ואבריה כבדין עליה, בעידנא דחזאי אין ראשה כבד עליה ואין אבריה כבדין עליה. בעא מיניה ההוא סבא מר' יוחנן הגיע עת וסתה בימי עבורה ולא בדקה מהו, קא מבעיא לי אליבא דמ"ד *וסתות דאורייתא, מאי: כיון דוסתות דאורייתא בעיא בדיקה או דלמא כיון דדמיה מסולקין לא בעיא בדיקה? א"ל תניתוה *רבי מאיר אומר אם היתה במחבא והגיע שעת וסתה ולא בדקה טהורה שחרדה מסלקת את הדמים טעמא דאיכא חרדה, הא ליכא חרדה והגיע וסתה ולא בדקה טמאה - אלמא וסתות דאורייתא, וכיון דאיכא חרדה דמיה מסולקין ולא בעיא בדיקה, הכא נמי דמיה מסולקין ולא בעיא בדיקה: מניקה עד שתגמול וכו': ת"ר *מניקה שמת בנה בתוך עשרים וארבע חדש הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה לפיכך אם היתה מניקתו והולכת ארבע או חמש שנים דיה שעתה דברי ר"מ, *רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אומרים דיין שעתן כל עשרים וארבע חדש לפיכך אם היתה מניקתו ארבע וחמש שנים מטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה כשתמצא לומר לדברי ר"מ *דם נעכר ונעשה חלב, לדברי רבי יוסי ורבי יהודה ורבי שמעון *אבריה מתפרקין ואין נפשה חוזרת עד עשרים וארבע חדש, *לפיכך דר"מ למה לי? משום לפיכך דרבי יוסי, ולפיכך דרבי יוסי למה לי? מהו דתימא רבי יוסי תרתי אית ליה קמ"ל תניא נמי הכי *דם נעכר ונעשה חלב דברי ר"מ רבי יוסי אומר אבריה מתפרקין ואין נפשה חוזרת עליה עד עשרים וארבע חדש א"ר אלעאי מאי טעמא דר"מ? דכתיב °מי יתן טהור מטמא, לא אחד ורבנן - א"ר יוחנן זו שכבת זרע שהוא טמא ואדם הנוצר ממנו טהור ור"א אומר *אלו מי הנדה שהמזה ומזין עליו טהור, ונוגע טמא ומזה טהור, והכתיב °ומזה מי הנדה יכבס בגדיו? מאי "מזה" נוגע, והכתיב "מזה" והכתיב נוגע, ועוד מזה בעי כבוס ונוגע לא בעי כבוס! אלא מאי "מזה" נושא, וליכתוב "נושא" קמ"ל דעד דאיכא שיעור הזאה, הניחא למ"ד *הזאה צריכה שיעור, אלא למ"ד אין צריכה שיעור מאי איכא למימר? אפילו למ"ד אינה צריכה שיעור ה"מ אגבא דגברא אבל במנא בעינא שיעור *כדתנן במה יהיו במים ויהא בהן כדי הזאה כדי שיטבול ראשי גבעולין ויזה והיינו דאמר שלמה °אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני: איזו היא זקנה כל שעברו עליה שלש עונות [סמוך לזקנתה]: היכי דמי סמוך לזקנתה? אמר רב יהודה כל שחברותיה אומרות עליה זקנה היא *ורבי שמעון אומר

כל

קושי סמוך ללידה. שלא שפתה בינתים ודם הקושי מחמת הולד הוא בא: **דשפעה טהרים.** מיבה בתוך י"א יום כפרק בנות כותים (לקמן לו:): **אמר רב פפי.** אין ודאי דלאו לידה היא אבל לענין דיה שעתה חשיב ולד דמעת לעת דרבנן: **רב פפא אמר.** אף על גב דלאו ולד הוא אפילו הכי דיה שעתה

תורה אור

דטעמא דמעוברת דיה שעתה משום דראשה ואבריה כבדין מחמת חולי ולפיכך דמיה מסולקין הלכך בהריון של רוח נמי ראשה ואבריה כבדין: **ואח"כ הוכר עוברה.** סמוך לראייתה מיד: **וסתות דאורייתא.** אותה בדיקה שהצריכוה לאשה להבדק בשעת וסתה דבר תורה הוא הלכה למשה מסיני דאורח בזמנו בא ואם בא יום וסתה ולא בדקה מחזקינן לה טמאה לקמן בפרק כל היד (דף טז.) וקא מבעיא לן אם לא בדקה ביום וסתה בימי עיבורה מהו: **אם היתה במחבא.** מחמת פחד כרכום (א) או ליסטין: ה"ג אלמא וסתות דאורייתא וכיון דאיכא חרדה כו': **ה"נ.** במעוברת הואיל ודמיה מסולקין טהורה: **ומטמאה מעת לעת.** שאין הדבר תלוי אלא בהנקת התינוק לפי שהדם נעכר ונעשה חלב וכיון שמת חזר הדם לקדמותו: **לפיכך.** כיון דבינוקה תליא מילתא אם היתה מניקתו כו': **דיה שעתה.** אע"פ שמת שאין הטעם תלוי ביניקת הולד אלא מתוך צער לידה אבריה מתפרקין ודמה מסתלק ואינו חוזר עד כ"ד חדש הלכך לא שנא מת לא שנא חי: **לפיכך.** כיון דלאו בתינוק תליא מילתא אם היתה מניקתו כו' שהרי לסוף כ"ד חדש חוזר הדם: **נפשה.** דמה: **למה לי.** כיון דאמר הרי היא ככל הנשים אלמא בתינוק תליא מילתא פשיטא דאם מניקתו לעולם דיה שעתה: **מהו דתימא רבי יוסי תרתי אית ליה.** דם נעכר, ואבריה מתפרקין והיכא דמת בתוך כ"ד חדש דיה שעתה משום דעדיין לא חזר דמה והיכא דמניקתו חמש שנים נמי דיה שעתה אף על פי שחזר נפשה לסוף כ"ד חדש הנקת תינוק עוכרת לדם ונעשה חלב: **קמ"ל.** "לפיכך" דזוקא קאמר רבי יוסי שאין הטעם תלוי אלא בפירוק אברים - בין יונק בין שאינו יונק - דיה שעתה כ"ד חדש לא פחות ולא יותר אבל "לפיכך" דר"מ לא איצטריך דלר"מ אין סילוק דמים תוך כ"ד חדש טפי מלאחר כ"ד חדש דאי יש סילוק אמאי אמרינן דכי מת תוך כ"ד חדש מטמאה מעת לעת, וכיון דאין סילוק אין חוזרה והלכך כי מניקתו לעולם על כרחך דיה שעתה: **מ"ט דר"מ.** כלומר מנ"ל לר"מ דדם נעכר ונעשה חלב: **טהור מטמא.** חלב מדם: **לא אחד.** באמיה כלומר יחידו של עולם: **ורבנן אמר רבי יוחנן.** כלומר ורבנן האי קרא מאי עבדי ליה לכדרבי יוחנן כו': **ועוד נוגע לא בעי כבוס.** דכתיב ומזה מי הנדה יכבס בגדיו והנוגע במי הנדה יטמא עד הערב: **הניחא למאן דאמר** כו'. פלוגתא היא במסכת זבחים בפ' כל הזבחים שנתערבו (דף פ.): **כדי שיטבול ראשי גבעולין.** של אזוב ולא (ב) שיספוג בקינות: **אמרתי אחכמה.** בטעם זה למה מזה ומזין עליו טהור ונוגע טמא, והיא רחוקה ממני:

ימי

קושי סמוך ללידה רחמנא טהריה. וא"ת דבפרק בנות כותים (לקמן לו:) *אמר דמה מחמת עצמה ולא מחמת ולד ופריך ונימא דמה מחמת עצמה ולא מחמת אונס ומשני מטהר אני בולד שכן יש לו טהרה אחרי כן מה שאין כן באונס והשתא והא בלידת רוח אין טהרה ויש לומר *דפריך אותו בעית אימא דקאמר התם ולד אין לך אונס גדול מזה:

אי נמי הואיל ואיכא לידה דיש טהרה אחרי כן איכא לאוקמיה קרא בכל ענין לידה אפילו בלידת רוח שאין טהרה אחרי כן בבשיר שאינו מרוקם אע"ג דאין טהרה אלא בבשיר מרוקם. גליון:

הא ליכא חרדה ולא בדקה טמאה אלמא וסתות דאורייתא. [כי הגיע שעת וסתה] וא"ת ודלמא לעולם וסתות דרבנן ומיירי דהשתא בדקה עצמה ומצאה טמאה וכי איכא חרדה טהורה למפרע ולא מטמאינן אלא משעה שמצאה טמאה ואילך הא ליכא חרדה ובדקה אחרי כן ומצאה טמאה מטמאה משעת וסתה דהכי אמרינן פרק כל היד (לקמן דף טז.) למ"ד וסתות דרבנן [בדקה אחרי כן] ומצאה טמאה טמאה טהורה טהורה ולמ"ד וסתות דאורייתא אפילו בדקה ומצאה טהור טמאה דאורח בזמנו בא *וי"ל דסמיך אדישא דהגא פ' בנות כותים (לקמן לט.) הגיע שעת וסתה ולא בדקה טמאה אלמא וסתות דאורייתא ומיהו קשה דבפרק כל היד (שם דף טז.) מוכיח מהכא דסבר רבי מאיר וסתות דאורייתא ואיכא מאן דלא מפרש (ג) התם רישא כר' מאיר ואם כן דלמא ר"מ פליג ארישא) וי"ל דדייק מדקתני מסלקת הדמים משמע הדמים הידועים בה והמעוררים לבא אלמא וסתות דאורייתא: **לפיכך** דרבי מאיר למה לי. השתא לא בעי לסטויי [מהו דתימא] דתרתי בעי רבי מאיר קמ"ל לפיכך דבחד סגי דאין סברא שלא תהא מסולקת בדמים אלא ע"י שני דברים אבל על ר' יוסי ס"ד שתהא מסולקת באחד מב' דברים או בזה או בזה: **ונוגע** טמא. וא"ת והלא מזין עליו נמי בעי טבילה והערב שמש כמו נוגע וי"ל דמ"מ האי חדוש שזה בא לו טומאה על ידי הזאה וזה בא לו טהרה ע"י הזאה א"נ בטהור שמזין עליו בחנם קאמר הכא וכרבנן דפ"ק דיומא (דף יד.) דתניא טהור שנפל עליו הזאה טמאתו דברי רבי עקיבא ורבנן אמרי ק"ו על הטמא טהור על הטהור לא כ"ש: **מאי** מזה טמא. וא"ת ומנ"ל לאפוקי קרא ממשמעותיה וי"ל מדכתיב והזה הטהור על הטמא משמע שהוא טהור לעולם ואע"ג דדרשינן נמי (ביומא דף מג:) הטהור מכלל שהוא טמא לימד על טבול יום שטהור בפרה תרתי ש"מ: [וה"נ א"נ כיון דטרך מזה הוא נוגע סברא הוא דטהור*) (בא' מזין עליו) ע"כ ודוחק] (א"ע): **ונוגע** וטמא דטמא הייט בחנם אבל כדי להזות על הטמא לא: **ועוד** מזה בעי כבוס. בפ' יוצא דופן (לקמן דף מב:) מפורש מה שמקשים על זה מנבלת בהמה טמאה:

*) צריך תקון והגהה

כל

תוספי הרא"ש

קושי סמוך ללידה רחמנא טהריה. הך פירכא ליתא לרך טעמא דמפרש בפ' בנות כותים דטהרייה רחמנא לפי שיש טהרה לאחריו אלא לטעמא אחרינא דהתם פריך. וא"ת אמאי לא פריך ממתני' דהמפלת דתנן אם אין ידוע אם ולד הוא תשב לזכר ולנקבה ולנדה אלמא דהמפלת רוח אינה טמאה לידה א"כ לא חשיבא לידה. כדאשכחן בפרק יוצא דופן המקשה ויצא הולד דרך הדופן הרי זו יולדת בזוב ומשמע התם דרבנן לטעמייהו דאמרי יוצא דופן אין יושבין עליו ימי (טהרה) טומאה וימי טהרה דלא חשיב ליה לידה. וי"ל דהא המפלת רוח אינה טמאה לידה לאו משום דלא חשיבא לידה אלא משום דבן ובת כתיבי בפרשה ואפי' לטומטום ואנדרוגינוס מיבעי לן התם קרא לרבוינהו בריש פירקא: **אלמא וסתות דאורייתא.** תימה דלמא לעולם וסתות דרבנן וכי איכא חרדה ולא בדקה טהורה אע"ג דאחר כן בדקה ומצאה טמא. הא ליכא חרדה בדקה ומצאה טמא טמא טהור טהור אפי' למ"ד וסתות דרבנן כדאמרינן לקמן בפ"ב. ורישא נמי דקתני הגיע שעת וסתה ולא בדקה (טהורה) [טמאה] איכא לאוקמא כשבדקה אחרי כן ומצאה טמא. אפי' תימא וסתות דרבנן: **הכא נמי דמיה מסולקין** ולא בעיא בדיקה. מהכא משמע דהא דאמרינן בפרק ב' דשבועות אזהרה לבני ישראל שיפרשו מנשותיהן סמוך לוסתן כשהיא מעוברת אין צריך. ואפי' בשעת וסתן אמרינן הכא דלא בעיא בדיקה. והא דתנן לקמן אע"פ שאמרו דיין שעתן צריכה להיות בודקת אבתולה וזקנה קאי ולא אמעוברת כדאמר ר' יוחנן עלה דהוא אבל בשניה מטמאה מעת לעת אע"ג יש לחלק בין בדיקה דשחרית וערבית דאחמירו בה רבנן טפי מבשאר בדיקות והא דאמרינן בסוף אלו דברים גבי אשתו נדה בעל חייב יבמתו נדה בעל פטור ופריך מאי שנא יבמתו דקא עביד מצוה אשתו נמי קא עביד מצוה. ומשני בשאשתו מעוברת. ופריך והא איכא מצות עונה ומשני בסמוך לווסתה לאו באשתו מעוברת קאי. אלא שנוייא אחרינא היא ולא קאי אמעוברת: **לפיכך דר' מאיר למה לי.** ולא מסתבר למימר דס"ד דאין דיה שעתה אלא היכא דאיכא תרתי דוקא תוך כ"ד חודש ומניקה דפשיטא דסגיא בחד מינייהו בדברי ר' יוסי איכא למיטעי דס"ד דתרתי אית ליה לקולא. אבל להחמיר לא צריך שתיהן פשיטא דלא צריך: **מי יתן טהור מטמא לא אחד.** פי' דם הנדה שהוא טמא אם היה יוצא לחוץ נעשה טהור כשנעשה חלב. ורש"י פי' בדם בהמה משום דמשמע ליה לפרש לענין איסור שהדם שהיה אסור נעשה חלב ומותר. ודם מהלכי שתים מותר: **שהמזה ומזין עליו טהור.** וא"ת מאי טהרה יש במזין עליו טפי מבנוגע תרווייהו בעו טבילה והערב שמש. דטמא מת אחר הזאתו

עין משפט
נר מצוה

עיין מהר"ם

עג א מיי' פ"ד מהל' משכב ומושב הל"א סמג לאוין קיא:

נ"ל דסמיך

עד ב מיי' בהמי' פ"ח מהל' איסורי ביאה הל"ב וכמ"ע טוש"ע יו"ד סי' קפד סעי' ח וס' בהגה"ה:

עה ג מיי' שם טוש"ע שם סעי' ו וסעי' ט וסי' קפט סעי' לד:

רש"ל

עו ד מיי' פ"ט שם הל"ד ופ"ד מהל' משכב ומושב הל"א סמג שם טוש"ע יו"ד סי' קפט סעיף לג:

עז ה מיי' פ"ד מהל' משכב ומושב הל"א:

עח ו ז ח מיי' פ"ו מהל' פרה אדומה הלכה א:

עט ט מיי' שם הלכה ח:

פ י מיי' שם פט"ו הל"א:

מכאן ועד פליג ארישא הוא גליון וכאן וי"ל דדייק שייך כאן וע' רש"ל

[לקמן סו.]

[לקמן טו. טז.]

לקמן לט. [ודף טז.]

[תוספתא פ"ב ע"ש [illegible]]

[בתוספתא לא הזכיר ר' יהודה אלא רק ר' יוסי ור' שמעון אומרים וכו']

[כתובות ו:]

[כתובות שם]

במדבר יט

[יומא יד. זבחים פ. עג.]

יומא יד. פרה פי"ב מ"ב

[נ"ל ור"ש בן לקיש אומר וכ"כ הר"ן בי"ד סי' קפט נס"ק מה וכ"ה בחי' הארון]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אם היתה וכו' כרכום נ"ב משנה בכתובות דף כז ופירושו שם: (ב) ד"ה כדי שיטבול וכו' שיספוג נ"ב ע"פ כל היד דף יג ע"ב: (ג) תוס' ד"ה הא וכו' מאן דלא מפרש התם נ"ב שם בדף לט:

גליון הש"ס

גמ' בעידנא דחזאי אין ראשה וכו'. קצ"ל דהא כחזאי אחר שהוכר עוברה אמאי לא מטמאה מעל"ע דהא שייך לומר דדמיה מסולקין כיון שהדם לא אתי מעל"ע מקודם ובכה"ג שעתה עדיין לא היתה בחזקת מסולקת ואדרבה כיון דעתה היא מסולקת תלוים לדבר יותר דהדם בא מתחלה כשלא היתה מסולקת: שם לפיכך דר"מ ל"ל. כעין זה לקמן ס ע"א וככ"מ כג ע"א:

מבנה
שאלות הקשורים במעוברות שראתה דם

נושא
שאלה: ראתה דם ומיד אח"כ הוכר עוברה
האם אמרינן דיה שעתה מטעם מעוברות או לא

נושא
שאלה:
הגיע עת וסתה בימי עבורה ולא בדקה מהו

נושא
מניקה
דיה שעתה - לכמה זמן נחשבת מניקה מח' ר"מ וחבריו

נושא
3 נושאות
"מי יתן טהור מטמא"

מבנה
△
עצות להסביר מהו מזה בתורה

נושא
זקנה

* דמאחר שגדין כיבוס מזה ונוגע טעון
אז לומר "מאי מזה" נוגע"

אבל לא די כיבוס וגבק
רואים שהמזה
אינו הנוגע